

Correctievoorschrift VMBO-GL en TL
2004

tijdvak 2

MAATSCHAPPIJLEER 2 CSE GL EN TL

MAATSCHAPPIJLEER VBO-MAVO-D

inzenden scores

Voor dit examen hoeft u geen afnamegegevens aan de Citogroep te verstrekken.

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel

1 REGELS VOOR DE BEOORDELING

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-02-806 van 17 juni 2002 en bekendgemaakt in Uitleg Gele katern nr 18 van 31 juli 2002).

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommiteerde toekomen.
- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door de CEVO.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 ALGEMENE REGELS

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
 - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
 - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
 - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
 - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

- 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
 - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;
 - 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
 - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, hoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal punten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
 - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar een keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
 - 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het beoordelingsmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
 - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
 - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
Voor de beroepsgerichte programma's in de basisberoepsgerichte leerweg geldt:
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de door het bevoegd gezag gegeven regels.

3 VAKSPECIFIEKE REGELS

Voor dit centraal schriftelijk examen Maatschappijleer 2 GL en TL en Maatschappijleer VBO-MAVO-D kunnen maximaal 63 scorepunten worden behaald.

4 BEOORDELINGSMODEL

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Aan het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt 1 punt toegekend.

MASSAMEDIA

- 1 **maximumscore 2**
Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende redenen):
→ De opera's (programma's) zijn (meestal) voor commerciële zenders niet populair genoeg.
→ Waarschijnlijk kijken er te weinig mensen naar opera's (lage kijkcijfers).
→ Er zal te weinig reclamezendtijd omheen verkocht kunnen worden.
→ Publieke omroepen moeten ook culturele programma's uitzenden / moeten voldoen aan de eis van een veelzijdig programma-aanbod waaronder cultuur.
- per juiste reden 1
- 2 **A**
- 3 **maximumscore 2**
• De publieke omroep 1
• omdat zij financiële steun krijgt van de overheid 1
- 4 **maximumscore 1**
Juiste antwoorden zijn (één van de volgende):
→ de nabijheid
→ de belangstelling van een groot publiek
- 5 **maximumscore 2**
Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende kenmerken):
→ hoor en wederhoor toepassen
→ de juiste bron vermelden
→ de feiten controleren
→ duidelijke scheiding aanbrengen tussen eigen mening en feitelijke beschrijving
→ geen suggestief taalgebruik toepassen
→ geen manipulatie van foto's/beelden toepassen
- per juist kenmerk 1
- 6 **A**
- 7 **A**
- 8 **maximumscore 1**
Juiste antwoorden zijn (één van de volgende gevolgen):
→ Er is een nieuw medium gekomen zoals internet.
→ Je kunt informatie inwinnen via internetsites.
→ Internet kan een bedreiging vormen voor de bestaande media.
- 9 **B**

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 10 **maximumscore 2**
- Stereotypering is het geven van een onjuist en gegeneraliseerd beeld van een bepaalde groep mensen waarbij een kenmerk van een of meerdere individuen als algemeen kenmerk genomen wordt 1
 - In de uitspraak over moslims worden alle moslims ten onrechte gezien als terroristen, terwijl in werkelijkheid alleen een kleine groep fundamentalisten terroristen zijn. / In de uitspraak wordt het kenmerk 'terrorist' (een kenmerk van een of meerdere individuen) als algemeen kenmerk voor alle moslims beschouwd 1
- 11 C
- 12 C
- 13 **maximumscore 2**
- Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende functies):
- de amusementsfunctie
 - de informatieve functie
 - de opiniërende functie
- per juiste functie 1
- 14 **maximumscore 3**
- Berichten als tekst 10 komen vooral voor in kwaliteitskranten 1
- omdat (twee van de volgende redenen):
- het serieus nieuws is. / het informatie is over politiek en beleid en geen human-interest.
 - deze berichten vooral interessant zijn voor mensen met een middelbare of hoger opleiding of functies.
 - het taalgebruik vaak moeilijker is dan artikelen in populaire kranten.
- per juiste reden 1

POLITIEK EN BELEID

- 15 **maximumscore 1**
- Juiste antwoorden zijn (één van de volgende grondrechten):
- persvrijheid
 - vrijheid van meningsuiting
- 16 D
- 17 D
- 18 A

Vraag	Antwoord	Scores
○ 19	<p>maximumscore 2</p> <p>Kenmerken van een parlementaire democratie (twee van de volgende):</p> <ul style="list-style-type: none"> → vrijheid van meningsuiting → persvrijheid → volksvertegenwoordigers kunnen het parlement ter verantwoording roepen → vrije verkiezingen → algemeen kiesrecht → burgers zijn voor de wet gelijk 	
	per juist kenmerk	1
● 20	B	
● 21	C	
○ 22	<p>maximumscore 2</p> <p>Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende voorstellen):</p> <ul style="list-style-type: none"> → het kiezen van de burgemeester → het invoeren van een referendum → het opnieuw instellen van de stemplicht → Partijen in de gemeenteraad onderhouden meer contact met de burgers. → Het programma-akkoord van de coalitie is minder gedetailleerd. → Partijen in de gemeenteraad krijgen ondersteuning van eigen ambtenaren. → De gemeenteraad krijgt meer mogelijkheden en bevoegdheden. 	
	per juist voorstel	1
● 23	D	
● 24	D	
● 25	B	
● 26	C	
● 27	B	
○ 28	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • lidmaatschap van een politieke partij / je beschikbaar stellen als kandidaat voor het parlement • deelname aan acties / lidmaatschap van pressiegroepen 	<p>1</p> <p>1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- 29 **maximumscore 2**
 Taken van actiegroepen zijn (één van de volgende taken):
 → Actiegroepen brengen misstanden/wensen onder de aandacht van politici/het publiek.
 → Actiegroepen komen op van deelbelangen in de samenleving en proberen druk uit te oefenen op de politieke besluitvorming. / de politici.

per juiste taak 1

- Taken van politici zijn (één van de volgende taken):
 → Politici dienen verschillende belangen af te wegen.
 → Politici maken beleid. / nemen politieke besluiten.

per juiste taak 1

● 30 **B**

- 31 **maximumscore 1**
 In regels 12-14 (Het resultaat was een concept wetsvoorstel dat)

● 32 **A**

ANALYSE MAATSCHAPPELIJK VRAAGSTUK: DE MONARCHIE

- 33 **maximumscore 2**
 Nee, er is geen sprake van een politiek probleem, want (twee van de volgende):
 → de meerderheid van de Nederlandse bevolking is voor de monarchie, zie tekst 24.
 → de tegenstanders van de monarchie hebben geen grote invloed op het proces van politieke besluitvorming, in tekst 26 staat dat het Republikeins Genootschap erg klein is (honderd leden).
 → de politiek is er niet zo mee bezig; in tekst 26 staat dat bijna geen politicus de monarchie ter discussie stelt.

per juist argument en verwijzing naar de tekst 1

Opmerking

Voor de keuze 'nee' wordt geen punt toegekend, alleen voor de juiste argumenten.

- 34 **maximumscore 2**
 Politiek-juridische vraag die van toepassing is op tekst 26:
 • Welke groepering(en) is betrokken / zijn betrokken bij het vraagstuk en welk standpunt neemt / nemen zij in? 1

Antwoord:

- Tekst 26 gaat over een groepering (het Republikeins Genootschap) en haar standpunt is het streven naar een republiek 1

- 35 **maximumscore 2**
 • De koningin benoemt de (in)formateur (tekst 25) 1
 • De koningin is lid van de regering (tekst 27) 1

Vraag	Antwoord	Scores
○ 36	<p>maximumscore 2</p> <p>twee van de volgende machtsmiddelen met reden:</p> <ul style="list-style-type: none"> → positie: de koningin is staatshoofd/lid van de regering → deskundigheid: de koningin wordt in het algemeen als zeer deskundig beschouwd / ze heeft veel kennis over allerlei politieke zaken → vaardigheden: de koningin heeft onder andere sociale, communicatieve vaardigheden → geld: de koningin is rijk/heeft een hoog salaris en ze kan bijvoorbeeld extra medewerkers in dienst nemen 	
	per juist antwoord	1
● 37	B	
● 38	C	
○ 39	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Conclusie 1 is juist • Conclusie 2 is onjuist 	1 1
● 40	B	
● 41	B	
○ 42	<p>maximumscore 2</p> <p>De kern van een goed antwoord is:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mensen nemen waar vanuit hun eigen referentiekader. Dit wil zeggen dat mensen waarnemen vanuit hun eigen achtergrond zoals waarden, normen, opvattingen en ervaringen • Bij de man uit cartoon 2 zal vanuit zijn achtergrond het Koninklijk Huis geen grote rol spelen. Er ontstaat op dit gebied een selectieve perceptie, dat wil zeggen dat hij zich wat betreft informatie over het Koninklijk Huis niet openstelt, omdat het zijn interesse niet heeft 	1 1
○ 43	<p>maximumscore 2</p> <p>Juiste antwoorden zijn (twee van de volgende argumenten):</p> <ul style="list-style-type: none"> → vanwege de actualiteit → vanwege de grote publieke belangstelling → vanwege de uitzonderlijkheid → vanwege de bekendheid van de betrokken personen 	
	per juist argument	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

○ 44 **maximumscore 2**

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn (één van de volgende):

- Ik ben voor de huidige monarchie, omdat in de Nederlandse grondwet beschreven staat dat niet de Koning de macht heeft maar de ministers. De ministers zijn afkomstig van politieke partijen die door de kiezers in de Tweede Kamer zijn gekozen.
- Ik ben voor de huidige monarchie, omdat de rol van de Koning een symbolische is en hij alleen maar representatieve taken heeft.
De echte besluiten worden genomen door de vertegenwoordigers van het volk.
- Ik ben voor de monarchie, omdat in een republiek de president te veel macht kan krijgen. Juist omdat in een monarchie dat niet het geval is, blijft de echte macht meer bij het volk.
- Ik ben voor een republiek, omdat via verkiezingen een president gekozen kan worden. Het volk heeft dan een grotere invloed op de politieke besluitvorming.
- Ik ben voor een republiek, omdat het erfelijke opvolgingssysteem in tegenspraak is met democratische principes. Je kunt als bevolking geen invloed uitoefenen op wie staatshoofd wordt.
- Ik ben voor een republiek, omdat de monarchie veel kosten met zich meebrengt die niet in verhouding staat met hetgeen het koninklijk huis voor ons land betekent. Zij krijgen geld zonder dat daar een daadwerkelijke prestatie voor geleverd wordt.

Voor een consistente mening met een juist argument en juist aantal woorden

2